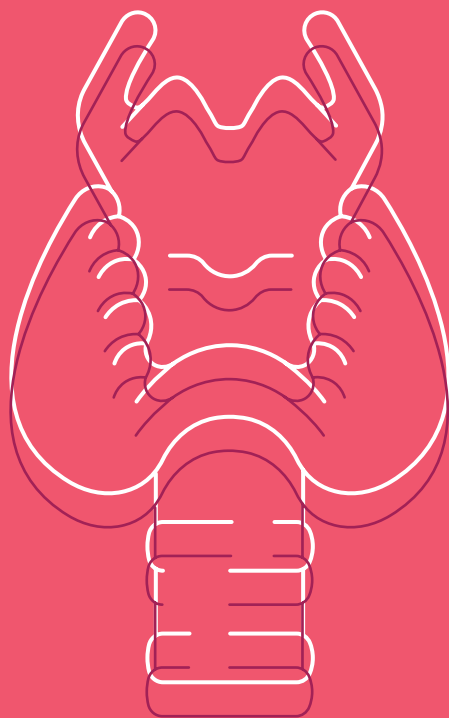

TARCZYCA

ODLEGŁE
NASTĘPSTWA
LECZENIA
CHOROBY
NOWOTWOROWEJ

TARCZYCA TO NIEZBĘDNY DO ŻYCIA NARZĄD
POŁOŻONY W OKOLICY SZYI. ZAZWYCZAJ
SKŁADA SIĘ Z DWÓCH PŁATÓW I ŁĄCZĄCEJ
ICH CIEŚNI.

Funkcje tarczycy

Gruzoł ten służy do produkcji hormonów tarczycy, tyroksyny (T4) i trójjodotyroniny (T3), które z krwią są rozprowadzane po całym organizmie i wykorzystywane niemal przez każdą komórkę.

Pracą tarczycy steruje przysadka mózgowa (część mózgu) poprzez tyreotropinę (TSH). TSH jest uwalniana przez przysadkę mózgową w odpowiedzi na poziom T3 i T4 we krwi.

04

hormony tarczycy = hormony nasilające metabolizm (aktywność życiową), stymulują rozwój i wzrost organizmu, wzmacniają procesy przemiany materii i energii, mają istotne znaczenie dla rozwoju ośrodkowego układu nerwowego

obniżenie działania hormonów tarczycy hamuje fizyczne i psychiczne procesy zachodzące w organizmie, powoduje spowolnienie, ospałość

Wpływ terapii przeciwnowotworowej na tarczycę

Szczególnie narażoną grupą pacjentów na występowanie nieprawidłowej funkcji tarczycy są osoby, które przeszły w przeszłości napromienianie: głowy lub okolicy szyi

Do czynników ryzyka zaliczamy również: płeć żeńską, leczenie w młodym wieku

Objawy związane z nieprawidłową czynnością tarczycy mogą nie pojawiać się przez wiele lat

05

Może dojść do rozwoju: niedoczynności tarczycy, nadczynności tarczycy, łagodnego rozrostu, rozrostu złośliwego

U pacjentów pediatrycznych najczęstszym problemem związanym z tarczycą jest niedoczynność

Scyntygrafia z MIBG (pacjenci z rozpoznaniem neuroblastoma) jest czynnikiem ryzyka rozwoju choroby dotyczącej tarczycy

Objawy toksycznego działania leków przeciwnowotworowych na tarczycę

niedoczynność tarczycy

uczucie ciągłego zimna

zmęczenie/ senność

depresja

zaburzenia pamięci

przyrost masy ciała

rzadsze oddawanie stolca / zaparcia

spowolnienie czynności serca, nadciśnienie tętnicze

sucha łuszcząca się blada skóra, suche włosy

zaburzenia miesiączkowania, niepłodność

OBJAWY CHARAKTERYSTYCZNE DLA DZIECI:

07

zahamowanie wzrastania

opóźnienie dojrzewania kośćca

opóźniony wiek zębowy

opóźnione dojrzewanie płciowe

W badaniach laboratoryjnych można stwierdzić podwyższone stężenie cholesterolu, niedokrwistość.

Objawy niedoczynności tarczycy mogą mieć różne nasilenie, od łagodnego do bardzo ciężkiego. Osoby z łagodną niedoczynnością tarczycy mogą nie zaobserwować u siebie żadnego z wymienionych objawów, lecz jeśli problem nie zostanie wykryty i leczony, choroba może podstępnie się rozwijać. Skutki ciężkiej niedoczynności tarczycy mogą obejmować choroby serca, niepłodność, a w bardzo ciężkich przypadkach nawet śpiączkę.

Objawy toksycznego działania leków przeciwnowotworowych na tarczycę

nadczynność tarczycy

uczucie gorąca

wzmożona potliwość

nervowość, niepokój, rozdrażnienie, pogorszenie zdolności koncentracji i uwagi

drżenie rąk

chudnięcie, pomimo zwiększonego apetytu

częstsze oddawanie stolca / biegunka

przyspieszenie czynności serca, uczucie kołatania serca

osłabienie siły mięśniowej

skóra ciepła, wilgotna, żywy dermografizm (linijne zaczerwienienie po „przejechaniu” po skórze, np. palcem)

wypadanie włosów

objawy oczne – wytrzeszcz, podwójne widzenie, obrzęk i zaczerwienienie powiek lub spojówek

zaburzenia miesiączkowania, niepłodność, u dziewcząt przed okresem pokwitania – opóźnienie wystąpienia pierwszej miesiączki

Zakres objawów może być różny u poszczególnych chorych.

Jakie badania laboratoryjne mogą wskazywać na uszkodzenie tarczycy?

oznaczanie stężenia TSH, ft4, ft3 (interpretacja wyników przez specjalistę)

oznaczanie swoistych przeciwciał przeciwłarczycowych: przeciwko peroksydazie tarczycowej (anty-TPO) oraz przeciwko tyreoglobulinie (anty-Tg)

inne badania: badania palpacyjne oraz ultrasonograficzne tarczycy

Profilaktyka

Ze względu na długi okres po leczeniu, w którym mogą się rozwijać problemy z tarczycą, w grupach ryzyka zalecane są okresowe kontrole badań laboratoryjnych specyficznych dla tarczycy (TSH, ft4, ft3) oraz badanie fizykalne (badanie palpacyjne tarczycy), ważna jest też ocena tempa wzrastania

Niedoczynność tarczycy najczęściej rozwija się od 2 do 5 lat po leczeniu, a nadczynność od 3 do 5 lat. Guzki w tarczycy 10 lat lub dłużej od momenty zakończenia leczenia.

- kobiety z grup ryzyka planujące zajść w ciążę powinny sprawdzić poziomy hormonów tarczycy przed zajściem w ciążę oraz wnikliwie monitorować ich poziom będąc w ciąży

Nieleczona niedoczynność tarczycy ma także niekorzystny wpływ na rozwój płodu oraz dalszy rozwój dziecka. W przypadku niedoczynności tarczycy matki niedobór hormonów tarczycy dotyczy więc także płodu. Hormony tarczycy są niezbędne do prawidłowego rozwoju mózgu płodu. Ich niedobór może prowadzić do wystąpienia powikłań, m.in. związanych z rozwojem mózgu płodu (wpływ na rozwój neuropsychologiczny dziecka). U noworodków kobiet z prawidłowo leczoną niedoczynnością tarczycy w okresie ciąży nie stwierdza się żadnych zaburzeń rozwojowych.

W budowie hormonów tarczycy ważną funkcję spełnia jod. W związku z tym, że nie występuje on naturalnie w organizmie człowieka musi być dostarczany z zewnątrz, np. poprzez pożywienie. Źródłem jodu są m.in. owoce morza i ryby.